

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

**PENILAIAN PENGURUSAN PERUBAHAN KURIKULUM SEKOLAH RENDAH:
SATU KAJIAN KES KSSR MATA PELAJARAN SEJARAH TAHUN EMPAT**

THANGAMALAR A/P PARAMASIVAM

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

**TESIS YANG DIKEMUKAKAN INI UNTUK MEMENUHI SEBAHAGIAN
DARIPADA SYARAT MEMPEROLEHI IZAJAH DOKTOR FALSAFAH
(PENGAJIAN KURIKULUM)**

**FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS**

2020

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

DECLARATION OF ORIGINAL WORK

This declaration is made on the 20 day of August 2020.

i. Student's Declaration:

I, THANGAMALAR A/D PARAMASIVAM G P20131001116, FPM (PLEASE INDICATE STUDENT'S NAME, MATRIC NO. AND FACULTY) hereby declare that the work entitled PENYATAAN PENGURUJIAN PERUBAHAN KURIKULUM SEKOLAH RENDAH: SATU KAJIAN KES KSSR MATA PELAJARAN SEJARAH TAHUN EMPAT is my original work. I have not copied from any other students' work or from any other sources except where due reference or acknowledgement is made explicitly in the text, nor has any part been written for me by another person.

Signature of the student

ii. Supervisor's Declaration:

I MOHAMED HASHIM
PROFESOR Madya DR. ABDUL TALIB (SUPERVISOR'S NAME) hereby certifies that the work entitled PENYATAAN PENGURUJIAN PERUBAHAN KURIKULUM SEKOLAH RENDAH: SATU KAJIAN KES KSSR MATA PELAJARAN SEJARAH TAHUN EMPAT (TITLE) was prepared by the above named student, and was submitted to the Institute of Graduate Studies as a * partial/full fulfillment for the conferment of DOKTOR FALSAFAH (PLEASE INDICATE THE DEGREE), and the aforementioned work, to the best of my knowledge, is the said student's work.

2021
4/01/2021

Date

05-4506832

Signature of the Supervisor

Prof. Madya Dr. Abdul Talib Hashim
 Timbalan Dekan (Akademik dan Antarabang)
 Fakulti Pembangunan Manusia
 Universiti Pendidikan Sultan Idris

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

UNIVERSITI
PENDIDIKAN
SULTAN IDRIS
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah
Jalan Sultan Idris Shah
30010 Banting, Selangor Darul Ehsan

PustakaTBainun

ptbupsi

SULTAN IDRIS EDUCATION UNIVERSITY

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIESBORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM

Tajuk / Title:

PENYELIDIAN PENGURUAN PERUBAHAN KURikulum
SEKOLAH BERDASAR: SATU KAJIAN KAS KSSR
MATA PELAJARAN BERDASAR

No. Matrik /Matric's No.:

P20131001116

Saya / I :

THANAGAMAH B/P PARAMASIVAM

(Nama pelajar / Student's Name)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / Please tick (✓) for category below:-

☐**SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / Contains confidential information under the Official Secret Act 1972

☐**TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / Contains restricted information as specified by the organization where research was done.

☒**TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

(Tandatangan Pelajar/ Signature)

(Tandatangan Penyelia / Signature of Supervisor)
& (Nama & Cop Rasmi / Name & Official Stamp)

Tarikh:

4/01/2021

Prof. Madya Dr. Abdul Talib Hashim
Timbalan Dekan (Akademik dan Antarabangsa)
Fakulti Pembangunan Manusia

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat pengesahan berkuatkuasanya dari organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT dan TERHAD**.

Notes: If the thesis is **CONFIDENTIAL** or **RESTRICTED**, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

PENGHARGAAN

Terlebih dahulu penyelidik bersyukur kepada Tuhan Yang Maha Kuasa dan Maha Penyayang atas limpah kurnia dan berkat-Nya yang membolehkan penyelidikan ini dapat berjaya dihasilkan dengan sempurna. Penyelidik juga mengambil kesempatan ini untuk merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan jutaan terima kasih kepada penyelia utama Professor Madya Dr. Abdul Talib Bin Mohamed Hashim dan Professor Emeritus Dr. Nagendralingan Ratnavadivel (penyelia bersama) yang telah banyak membantu dan memberi bimbingan dalam penulisan penyelidikan ini. Jasa dan budi baik serta kesabaran yang mereka tunjukkan amat dihargai. Tambahan lagi, penghargaan juga diucapkan kepada Professor Madya Dr. Goh Swee Choo dalam bantuan yang diberikan untuk menerbitkan jurnal dalam *Journal of Research, Policy and Practise of Teachers and Teacher Education*. Pengkaji juga ingin merakamkan penghargaan kepada KPM, BPK, JPN, PPD, Guru Besar, Guru Penolong Kanan Kurikulum, JUK dan kesemua guru Sejarah yang telah sudi memberi kerjasama dalam menjayakan penyelidikan ini. Ucapan terima kasih juga tidak terhingga kepada ibu bapa penyelidik iaitu Pn. Thangamah dan En. Paramasivam dan ahli keluarga yang banyak memberi semangat dan sokongan kepada penyelidik sehingga berjaya menamatkan pengajian. Akhir sekali, penyelidik mengucapkan terima kasih kepada semua pihak yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam membantu menjayakan penyelidikan ini. Jasa tuan-tuan dan puan-puan sekalian hanya Tuhan yang dapat membalasnya.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk menilai pengurusan perubahan kurikulum Sejarah Tahun Empat KSSR di empat buah Sekolah Kebangsaan dan di empat buah Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Tamil di daerah Kuala Selangor. Kajian kes instrumental ini menggunakan pendekatan deskriptif-interpretatif. Model utama yang digunakan untuk menilai pengurusan perubahan kurikulum adalah model penilaian Countenance oleh Robert Stake yang terdiri daripada tiga domain iaitu kesediaan, transaksi dan hasil. Peserta kajian dipilih berdasarkan pemilihan sampel bertujuan. Peserta kajian terdiri daripada 28 informan iaitu lapan guru Sejarah tahun empat, lapan Guru Besar, lapan Guru Penolong Kanan Kurikulum, seorang jurulatih utama kebangsaan dan seorang pegawai daripada setiap bahagian iaitu Bahagian Pembangunan Kurikulum, Jabatan Pendidikan Negeri Selangor dan Pejabat Pendidikan Daerah. Instrumen kajian terdiri daripada protokol temubual semi struktur, borang semak analisis dokumen dan borang semak pemerhatian. Data kualitatif yang dipungut telah dianalisis menggunakan analisis tematik. Berdasarkan Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran Sejarah Tahun Empat, didapati jangkaan kesediaan, jangkaan transaksi dan jangkaan hasil telah disusun secara sistematik, logikal dan sedia dilaksanakan. Berdasarkan meta sintesis dapatan daripada tiga kaedah tersebut, terdapat diskrepensi semasa pengurusan perubahan kurikulum dilaksanakan. Dapatan utama berdasarkan temubual menunjukkan kesediaan guru adalah rendah daripada aspek ilmu pedagogi dan isi kandungan, pentaksiran, pengurusan masa, bahan bantu mengajar serta latihan guru. Domain transaksi dan hasil pula menunjukkan proses penyebaran kurikulum Sejarah kurang berkesan dan penerapan nilai patriotisme juga kurang menyerlah. Hasil pemerhatian pula menunjukkan pelaksanaan proses pengajaran dan pembelajaran dilaksanakan secara pasif. Manakala analisis dokumen pula menunjukkan isi kandungan kurikulum sejarah adalah terlalu padat. Kesimpulannya, dapatan utama kajian menunjukkan terdapat kelemahan pengurusan perubahan kurikulum yang menyebabkan ketidaksejajaran kurikulum berlaku. Implikasinya, pendekatan pengurusan projek dan pendekatan pengurusan agen perubahan dicadangkan dalam mengurus perubahan kurikulum secara berkesan bagi mata pelajaran Sejarah Tahun Empat untuk sekolah rendah.

AN EVALUATION OF PRIMARY SCHOOL CURRICULUM CHANGE MANAGEMENT: A CASE STUDY ON YEAR FOUR STANDARD BASED HISTORY CURRICULUM

ABSTRACT

This study aimed to evaluate change management of the Year Four KSSR History Curriculum at four National Schools and four National Type Tamil Primary Schools in the district of Kuala Selangor. This instrumental case study used a descriptive-interpretive approach. The main model used to evaluate curriculum change management was Robert Stake's Countenance model. It consists of the antecedents, transactions and outcomes phases. The participants were selected through purposive sampling. The study involved 28 participants consisting of eight year four History teachers, eight headmasters, eight senior curriculum assistants, a national trainer and an officer each from the Curriculum Development Division, State Education Department and District Education Department. The instruments of the study consisted of a semi-structured interview protocol, a document analysis checklist and an observation checklist. The qualitative data collected were thematically analysed. Based on the Standards and Assessment Document for the Year Four History curriculum, it was found that the intended antecedents, intended transactions and intended outcomes have been planned systematically, logically and ready for implementation. A meta synthesis of the findings from the three methods showed that there were discrepancies during the management of curriculum changes. The main findings based on the interviews showed that the readiness of teachers was lacking in terms of pedagogical content knowledge, assessment, time management, teaching aids and teacher training. The observed transactions and outcomes domain showed that the process of disseminating the History curriculum was less effective and the application of patriotism was also less prominent. The results from the observations showed that the teaching and learning process was implemented passively. Document analysis showed that the content of the history curriculum is too compact. In conclusion, curriculum misalignment occurred due to the failure in managing curriculum changes effectively. The project management and change agent management approaches, were proposed for managing curriculum change in Year Four History curriculum for primary schools.

ISI KANDUNGAN

Muka Surat

PENGESAHAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
ISI KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	vii
SENARAI RAJAH	viii
LAMBANG DAN SINGKATAN	ix
LAMPIRAN	x
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	4
1.2.1 KSSR Secara Umum	6
1.2.2 Kurikulum Sejarah Sekolah Rendah	8
1.3 Penyataan Masalah	16
1.4 Objektif Kajian	22
1.5 Persoalan Kajian	23
1.6 Kepentingan Kajian	24
1.6.1 Kepentingan Kurikulum Sejarah	28
1.7 Definisi Tema	32

1.7.1	Perubahan Kurikulum	33
1.7.2	Pengurusan Perubahan	34
1.7.3	Penilaian	36
1.8	Kesimpulan	38
BAB 2 KAJIAN LITERATUR		
2.1	Pengenalan	39
2.2	Definisi Kurikulum	41
2.2.1	Pendekatan Kurikulum	43
2.2.1.1	Kurikulum Sebagai Sukatan Pelajaran	45
2.2.1.2	Kurikulum Sebagai Produk	46
2.2.1.3	Kurikulum Sebagai Proses	47
2.2.1.4	Kurikulum Sebagai Praxis	49
2.3	Perubahan Kurikulum	52
2.4	Kepentingan Perubahan Kurikulum	59
2.5	Proses Perubahan Kurikulum	61
2.5.1	Model Perubahan Fullan	66
2.6	Kegagalan Perubahan Kurikulum	69
2.6.1	Kekurangan Sumber dan BBM	69
2.6.2	Kursus Pembangunan Profesionalisme Guru	71
2.6.3	Kepimpinan Kurikulum	73
2.6.4	Nilai, Norma dan Kepercayaan Guru	78
2.7	Pengurusan Perubahan Kurikulum	82
2.7.1	Model Pengurusan Perubahan Kurikulum	86
2.7.1.1	Model Havelock (1969)	88
2.7.1.2	Model Pengurusan Perubahan Schon (1971)	99
2.7.1.3	Tipologi Strategi Inovasi Bennis et al. (1969)	104
2.8	Penilaian Kurikulum	113
2.8.1	Model Penilaian Tyler	115

2.8.2 Model Penilaian CIPP	119
2.8.3 Model Penilaian Countenance	122
2.9 Kesimpulan	126
BAB 3 METODOLOGI KAJIAN	
3.1 Pengenalan	128
3.2 Reka Bentuk Kajian	129
3.2.1 Kajian Kes	130
3.2.1.1 Kajian Kes Instrumental	131
3.3 Kerangka Penyelidikan	131
3.4 Kerangka Konseptual	135
3.5 Unit Analisis	138
3.6 Peserta Kajian	139
3.6.1 Profil Peserta Kajian	142
3.7 Konteks Kajian	143
3.8 Instrumen Kajian	143
3.9 Prosedur Kajian	144
3.9.1 Prosedur di Lapangan	147
3.9.1.1 Fasa Orientasi	147
3.9.1.2 Fasa Pemerhatian	148
3.9.1.3 Fasa Pemantapan	148
3.10 Kaedah Pengumpulan Data	150
3.10.1 Analisis Dokumen	150
3.10.2 Temubual	151
3.10.3 Pemerhatian	152
3.11 Model Penilaian untuk Analisis Data	155
3.11.1 Model Penilaian Countenance	156
3.11.1.1 Descriptive Data Matrix	159
3.11.1.2 Judgement Matrix	163

05-4506832	pustaka.upsi.edu.my	Perpustakaan Tuanku Bainun Kampus Sultan Abdul Jalil Shah	PustakaTBainun	ptbupsi
3.11.2	Perbandingan Model Penilaian Countenance dan CIPP	165		
3.12	Kaedah Analisis Data	168		
3.13	Kesahan dan Kebolehpercayaan	170		
3.11.1	Kesahan dalam Penyelidikan Kualitatif	172		
3.11.2	Melaksanakan Kesahan Instrumen Kajian	174		
3.11.3	Kerahsiaan dan Ketanpanamaan	175		
3.12	Kesimpulan	178		
BAB 4 DAPATAN KAJIAN				
4.1	Pengenalan	180		
4.2	Bagaimanakah kurikulum sekolah rendah di Malaysia berubah mulai pengenalan KBSR (1983) sehingga kepada pengenalan KSSR (2011)?	181		
4.2.1	Dasar- Dasar	186		
4.2.2	Perbandingan Bidang	193		
4.2.3	Perbandingan Isi Kandungan dan Kemahiran	206		
4.2.4	Perbandingan Pedagogi	212		
4.2.5	Perbandingan Penilaian	214		
4.3	Apakah perubahan utama mata pelajaran Kajian Tempatan Tahun Empat kepada Sejarah Tahun Empat?	219		
4.3.1	Perbandingan Matlamat dan Objektif	220		
4.3.2	Perbandingan Isi Kandungan	225		
4.3.3	Perbandingan Pedagogi	233		
4.3.4	Perbandingan Kemahiran	238		
4.3.5	Perbandingan Nilai	242		
4.3.6	Perbandingan Penilaian	245		
4.4	Bagaimanakah perubahan kurikulum memberi implikasi kepada pengurusan perubahan kurikulum?	251		
4.4.1	Implikasi kepada BPK	251		
4.4.2	Implikasi kepada JPN	255		

4.4.3 Implikasi kepada JUK	260
4.4.4 Implikasi kepada PPD	262
4.4.5 Implikasi kepada Guru Besar	264
4.4.5.1 Pemimpin Kurikulum	264
4.4.5.2 Pemantau Kurikulum	269
4.4.5.3 Penilai Kurikulum	270
4.4.5.4 Pengurus Panitia	271
4.4.6 Implikasi kepada GPK Kurikulum	272
4.4.6.1 Pengurus Tenaga Pengajar	272
4.4.6.2 Pengurus Proses Pengajaran dan Pembelajaran	274
4.4.6.3 Pengurus BBM	275
4.4.6.4 Pengurus Jadual Waktu	276
4.4.6.5 Pengurus Penilaian	277
4.4.7 Implikasi kepada Guru Sejarah	278
4.4.7.1 Perancang dan Penyebar Maklumat	278
4.4.7.2 Pengurus Ketua Panitia	280
4.4.7.3 Agen Perubahan dan Inovasi	282
4.4.7.4 Pengurus Pentaksiran	285
4.5 Apakah masalah yang dihadapi oleh pihak yang berkepentingan dalam pengurusan kurikulum Sejarah Tahun Empat?	288
4.5.1 Isi Kandungan	289
4.5.2 Latihan Pembangunan Guru	294
4.5.3 Proses Pengajaran dan Pembelajaran	297
4.5.3.1 KBAT	302
4.5.3.2 Elemen Merentas Kurikulum	306
4.5.4 Kekurangan BBM dan Sumber	308
4.5.4.1 Kepakaran Guru	313

4.5.4.2 Peruntukan Masa	319
4.5.5 Pentaksiran	323
4.5.6 Penilaian Kurikulum	327
4.6 Bagaimanakah proses pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah dapat ditafsirkan dalam konteks beberapa model dan strategi pengurusan perubahan?	330
4.6.1 Peringkat Perancangan Kurikulum	330
4.6.2 Peringkat Pengembangan Kurikulum	333
4.6.3 Peringkat Pengurusan Kurikulum di Sekolah	336
4.6.4 Peringkat Pelaksanaan Kurikulum dalam Bilik Darjah	339
4.6.4.1 Proses Pengajaran dan Pembelajaran	340
4.6.4.2 Peruntukan Sumber dan Masa	341
4.6.4.3 Pentaksiran	342
4.6.4.4 Penilaian Kurikulum	344
4.7 Bagaimanakah dapatan kajian berkaitan pengurusan perubahan kurikulum boleh ditafsirkan dalam konteks model penilaian <i>countenance</i> ?	349
4.7.1 Rasional	350
4.7.2 <i>Logical Contingencies</i>	351
4.7.2.1 Pegawai BPK	352
4.7.2.2 Pegawai JPN	355
4.7.2.3 Pegawai PPD	358
4.7.2.4 Pegawai JUK	361
4.7.2.5 Guru Besar	366
4.7.2.6 GPK Kurikulum	371
4.7.2.7 Guru Sejarah	374
4.7.3 <i>Empirical Contingency dan Congruence</i>	379
4.7.3.1 Pegawai BPK	380
4.7.3.2 Pegawai JPN	384

4.7.3.3 Pegawai PPD	390
4.7.3.4 Pegawai JUK	396
4.7.3.5 Guru Besar dan GPK Kurikulum	400
4.7.3.6 Guru Sejarah	408
4.8 Kesimpulan	413
Bab 5 PERBINCANGAN DAN CADANGAN	
5.1 Pengenalan	415
5.2 Bagaimanakah kurikulum sekolah rendah di Malaysia berubah mulai pengenalan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (1983) kepada pengenalan KSSR (2011)	417
5.3 Apakah perubahan utama antara mata pelajaran Kajian Tempatan (2003) dan Sejarah (2014)?	422
5.4 Bagaimanakah perubahan kurikulum memberi implikasi kepada pengurusan perubahan kurikulum?	430
5.4.1 Pengajaran Guru	432
5.4.2 Perubahan dalam Gaya Pembelajaran Murid	436
5.5 Apakah masalah yang dihadapi oleh pihak berkepentingan dalam pengurusan kurikulum Sejarah Tahun Empat?	440
5.5.1 Isi Kandungan dan Peruntukan Masa	440
5.5.2 Kekurangan Sumber	445
5.5.3 Kepakaran Guru	449
5.5.4 Latihan dan Perkembangan Staff	452
5.5.5 Kursus Pembangunan Profesionalisme Guru	455
5.5.6 Proses Pengajaran dan Pembelajaran	458
5.5.6.1 Kemahiran Berfikir Aras Tinggi	465
5.5.6.2 Elemen Merentas Kurikulum	469
5.5.7 Pentaksiran	472
5.5.8 Penilaian Kurikulum	475

5.6	Bagaimanakah proses perubahan kurikulum sekolah rendah dapat ditafsirkan dalam konteks beberapa model dan strategi pengurusan perubahan?	478
5.6.1	Peringkat Perancangan Kurikulum	480
5.6.2	Peringkat Pengembangan Kurikulum	482
5.6.3	Peringkat Pengurusan Kurikulum di Sekolah	485
5.6.4	Peringkat Pelaksanaan Kurikulum di Bilik Darjah	487
5.6.5	Penilaian Kurikulum	389
5.7	Bagaimanakah dapatan kajian berkaitan pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah boleh ditafsirkan dalam konteks model penilaian Countenance?	492
5.7.1	Observed Antecedents	492
5.7.2	Observed Transaction	493
5.7.3	Observed Outcome	495
5.8	Bagaimanakah kualiti pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah ditingkatkan melalui model dan strategi pengurusan perubahan?	498
5.8.1	Cadangan Kerangka untuk Proses Pengubalan Kurikulum	499
5.8.2	Cadangan Kerangka untuk Agen Perubahan Kurikulum	504
5.9	Kesimpulan	509
	RUJUKAN	511

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
2.1	Model Pengurusan Perubahan Havelock (1969)	89
2.2	Model Pengurusan Perubahan Schon (1971)	100
2.3	Tipologi strategi inovasi Bennis, Benne & Chin (1969)	105
3.1	Unit Analisis	136
3.2	Peserta Kajian	138
3.3	Profil Peserta Kajian	140
3.4	Sesi Pemerhatian	152
3.5	Kaedah Analisis Data	169
3.6	Kod Nama Guru Sejarah	176
3.7	Kod Nama Guru Penolong Kanan Kurikulum	176
3.8	Kod Nama Guru Besar	177
3.9	Kod Nama Pegawai Atasan	178
4.1	Perbandingan KBSR (1983), KBSR (1993), KBSR Semakan 2003 dan KSSR (2011)	182
4.2	Perbandingan Bidang Kurikulum KBSR (1983), KBSR (1993) dan KBSR Semakan 2003	194
4.3	Perbandingan Mata Pelajaran KBSR Semakan dan KSSR Tahap Satu	201
4.4	Perbandingan Mata Pelajaran KBSR Semakan dan KSSR Tahap Dua	203
4.5	Perbandingan Isi Kandungan antara mata pelajaran Kajian Tempatan Tahun Empat (2007) dengan mata pelajaran Sejarah Tahun Empat (2013)	228

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
3.1	Kerangka Penyelidikan	133
3.2	Kerangka Konseptual	136
3.3	Prosedur Kajian	143
3.4	Model Penilaian Countenance	156
3.5	Pemprosesan Data Deskriptif	159
3.6	Judgement Matrix	162
4.1	Reka Bentuk KSSR	198
5.1	Cadangan Kerangka untuk Proses Penggubalan Kurikulum	500
5.2	Cadangan Kerangka untuk Pengurusan Agen Perubahan Kurikulum	505

LAMBANG DAN SINGKATAN

PISA	Programme for International Student Assessment
TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study
KBAT	Kemahiran Berfikir Aras Tinggi
PLC	Professional Learning Communities
UNESCO	The United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
Model RD&D	Research, Development and Diffusion Model
BPK	Bahagian Pembangunan Kurikulum
JPN	Jabatan Pendidikan Negeri
PPD	Pejabat Pendidikan Daerah
JUK	Jurulatih Utama Kebangsaan
GB	Guru Besar
GPK Kurikulum	Guru Penolong Kanan Kurikulum

LAMPIRAN

LAMPIRAN A	Surat Kelulusan daripada EPRD
LAMPIRAN B1	Soalan Temubual Versi 1
LAMPIRAN B2	Soalan Temubual Versi 2
LAMPIRAN B3	Pengesahan Soalan Temubual
LAMPIRAN B4	Soalan Temubual Versi 3
LAMPIRAN C	Surat Kebenaran Pentadbir Sekolah
LAMPIRAN D	Borang Persetujuan Peserta Kajian
LAMPIRAN E	Borang Pemerhatian SKPMG 2
LAMPIRAN F	Pengesahan Transkrip Temubual
LAMPIRAN G	Borang Pemerhatian yang Direkodkan
LAMPIRAN H	Gambar Pemerhatian PdPC
LAMPIRAN I	Rancangan Pengajaran Harian
LAMPIRAN J	Gambar Pemerhatian PdPC

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pengenalan

Malaysia sedang berhadapan dengan cabaran dalam usaha menyediakan sistem pendidikan yang berkualiti akibat daripada perubahan politik, ekonomi, sosial dan budaya. Globalisasi telah mendorong kepada perubahan dalam kurikulum pendidikan untuk melahirkan generasi yang berpendidikan serta berkembang seiring dengan kemajuan dunia supaya dapat memenuhi kehendak sosio-ekonomi negara (Jarvis, 2012, Malakolunthu & Rengasamy, 2012). Pada masa yang sama, revolusi yang berlaku dalam bidang Sains dan Teknologi turut menyebabkan perubahan kurikulum dari segi matlamat, teori pembelajaran, isi kandungan, pedagogi dan pentaksiran.

Dengan itu, hasil yang dihasratkan daripada perubahan kurikulum adalah meningkatkan dalam kualiti pembelajaran murid, kemahiran berfikir murid, pencapaian murid dan keupayaan murid supaya dapat melibatkan diri di kalangan masyarakat (Fox, 2016). Hal ini bermakna, kurikulum mengalami perubahan supaya murid-murid mendapat manfaat daripada kurikulum baru dan bersedia untuk mengharungi cabaran hidup sama ada dalam dunia pekerjaan, sosial mahupun dalam pengurusan diri individu berdasarkan perkembangan dunia semasa (Britton, 2013).

Di Malaysia, usaha kerajaan memartabatkan sistem pendidikan yang berkualiti dan bertaraf dunia dapat diperhatikan melalui pelbagai dasar yang telah dirangka bagi menghadapi cabaran baru. Antara dasar yang mempengaruhi kurikulum pendidikan negara adalah Wawasan 2020, Pelan Induk Pembangunan Pendidikan 2006-2010 (PIPP) dan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025. Berdasarkan Wawasan 2020, Malaysia berhasrat untuk menjadi sebuah negara maju iaitu mencapai kemajuan dari segi ekonomi, politik, sosial, keharmonian dan kebudayaan. Daripada sembilan cabaran utama Wawasan 2020, matlamat yang keenam adalah mewujudkan masyarakat saintifik dan progresif yang mempunyai daya perubahan yang tinggi dan berpandangan futuristik sehingga dapat memberi sumbangan kepada bidang sains dan teknologi (Mahathir Mohamad, 1991).

Sehubungan dengan itu, pihak atasan membuat keputusan untuk mentransformasikan kurikulum negara ini setanding dengan negara-negara maju. Menurut Kementerian Pelajaran Malaysia (2010a), transformasi kurikulum persekolahan merupakan usaha menyusun semula dan menambah baik kurikulum sedia ada bagi memastikan murid dibekalkan dengan pengetahuan, kemahiran dan

nilai yang relevan dengan keperluan semasa bagi menghadapi cabaran abad ke-21. Dalam proses transformasi kurikulum, Kementerian Pelajaran Malaysia telah menghasilkan satu kurikulum berdasarkan standard untuk dibandingkan pencapaiannya dengan negara-negara maju yang lain. Ekoran daripada itu, semakan KBSR (2003) diperkukuhkan serta ditambah baik sebagai Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR). KSSR dilaksanakan secara berperingkat mulai tahun 2011 bermula dengan Tahun Satu di semua sekolah rendah seluruh negara.

Pengenalan KSSR menjadi perkara yang bersejarah dalam kurikulum sekolah rendah kerana membawa perubahan yang holistik dalam kurikulum, pedagogi dan pentaksiran berdasarkan pendekatan jajaran konstruktif (*constructive alignment*). Melalui pendekatan jajaran konstruktif, guru berperanan dalam memastikan wujud kesejajaran antara isi kandungan, pendekatan proses pengajaran dan pembelajaran dan pentaksiran supaya murid dapat mencapai peringkat tertinggi dalam aras kognitif (Biggs, 1996). Oleh itu, pendekatan proses pengajaran dan pembelajaran yang disarankan adalah *Outcome Based Education* (OBE) yang berpusatkan murid supaya murid dapat menguasai pembelajaran aras tinggi berdasarkan standard pembelajaran yang dihasratkan dalam KSSR. Aktiviti pembelajaran murid yang disarankan adalah bertujuan untuk mewujudkan kolaboratif melalui penggunaan pendekatan pembelajaran konstruktivisme supaya murid dapat mempelajari untuk membina idea baru dan bukan untuk hafalan.

Maka, perubahan kurikulum pada abad ke-21 menunjukkan penekanan diberikan terhadap perkembangan sains kognitif murid sehingga anjakan teori pembelajaran murid daripada teori behaviorisme kepada teori kognitivisme dan konstruktivisme. Pada masa yang sama, kecerdasan intelek dan kecerdasan emosi diperlukan untuk melahirkan modal insan yang boleh bersaing di peringkat global juga diberi kepentingan melalui penekanan kepada kemahiran abad ke-21. Sehubungan dengan itu, perubahan-perubahan kurikulum yang berlaku di Malaysia mempunyai matlamat dalam bentuk hasil yang perlu dicapai oleh setiap murid untuk merealisasikan matlamat pendidikan negara. Oleh itu, guru berperanan sebagai agen perubahan dalam menerima dan mengurus perubahan kurikulum dalam konteks bilik darjah untuk menjayakan matlamat perubahan kurikulum. Hal ini bermakna, perubahan kurikulum yang telah direkabentuk di peringkat atasan melalui beberapa peringkat birokrasi dan strategi pengurusan perubahan kurikulum untuk memastikan guru menerima dan melaksanakan kurikulum secara berkesan di peringkat sekolah.

Justeru, pemahaman tentang perubahan kurikulum dan pengurusan perubahan kurikulum adalah sangat penting bagi semua pihak yang terlibat dalam sistem pendidikan Malaysia dalam menjayakan matlamat perubahan kurikulum. Hussein Ahmad (2014) menyatakan kejayaan perubahan kurikulum yang direkabentuk secara pusat sangat bergantung kepada kerjasama antara jabatan, organisasi di peringkat daerah, sekolah dan konteks bilik darjah. Dengan itu, perubahan kurikulum dan pengurusan perubahan kurikulum saling berkaitan untuk memastikan matlamat kurikulum yang dihasratkan tercapai dan dimanfaatkan sepenuhnya oleh murid-murid yang merupakan tonggak utama dalam pembinaan negara bangsa. Oleh yang demikian, penyelidikan ini bertujuan untuk menilai pengurusan perubahan kurikulum

di sekolah rendah melalui mata pelajaran Sejarah Tahun Empat. Penyelidikan ini melibatkan pihak yang merekabentuk kurikulum sehingga kepada pihak yang melaksanakan perubahan kurikulum untuk mengenalpasti sebarang kelemahan yang wujud dalam pengurusan perubahan kurikulum. Akhirnya, dua kerangka pengurusan perubahan kurikulum dicadangkan untuk meningkatkan kualiti pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah.

1.2 Latar Belakang Kajian

Perubahan dalam pendidikan mahupun perubahan dalam kurikulum secara besar-besaran telah mendapat perhatian ramai penyelidik (Hargreaves et al., 2014, Pocklington & Wallace, 2014). Johnson (2015) menyatakan perubahan kurikulum berlaku apabila pengubahsuaian dilaksanakan terhadap falsafah iaitu dari segi matlamat dan objektif, penyemakan terhadap isi kandungan, kaedah pengajaran dan pembelajaran serta penilaian. Di negara Malaysia, transformasi kurikulum berlaku apabila KSSR diperkenalkan pada tahun 2011 dan melibatkan pengurusan pelbagai pihak dalam organisasi sistem pendidikan untuk memastikan kejayaan dalam pencapaian matlamat perubahan kurikulum.

1.2.1 KSSR Secara Umum

Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) merupakan satu transformasi pendidikan, iaitu proses melakukan satu bentuk perubahan yang holistik kepada kurikulum persekolahan sedia ada yang melibatkan perubahan bentuk, organisasi, kandungan, pedagogi, peruntukan masa, kaedah pentaksiran, bahan dan pengurusan kurikulum di sekolah. Perubahan yang berlaku dalam KSSR dari segi isi kandungan, pedagogi dan pentaksiran bertujuan untuk membolehkan murid menguasai ilmu, kemahiran dan nilai yang penting untuk diaplikasikan dalam kehidupan seharian (Ikhsan Othman et al., 2013). KSSR juga berlandaskan kepada empat prinsip yang mendukung KSSR iaitu pendekatan bersepadu, perkembangan individu secara menyeluruh, peluang pendidikan yang sama untuk murid dan pendidikan seumur hidup (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2013).

Dari segi reka bentuk kurikulum, KSSR berasaskan kepada enam tunjang iaitu Tunjang Komunikasi, Kerohanian, Sikap dan Nilai, Kemanusiaan, Perkembangan Fizikal dan Estetika, Sains dan Teknologi dan Keterampilan Diri. Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP) menyepadukan enam tunjang tersebut selain mengintegrasikan pengetahuan, kemahiran dan nilai serta memasukkan secara eksplisit kemahiran abad ke-21 dan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) yang menjadi asas kepada pembentukan pemikiran kritis, kreatif dan inovatif. Seterusnya, KSSR juga menekankan tambahan kemahiran iaitu kemahiran menaakul dan Elemen Merentas Kurikulum iaitu Keusahawanan, Teknologi Maklumat dan Komunikasi serta Kreativiti dan Inovasi untuk memperlengkapkan murid dengan kemahiran abad ke-21

serta melahirkan murid yang seimbang dari segi penguasaan ilmu, kemahiran berfikir secara kritis, kreatif dan inovatif serta nilai-nilai murni.

Sehubungan dengan itu, kaedah pedagogi yang disarankan adalah kaedah pengajaran dan pembelajaran yang membantu murid dalam memperkembangkan kemahiran abad ke-21 melalui konsep "*learning is fun*" seperti pembelajaran secara kontekstual, pembelajaran secara konstruktivisme, pembelajaran masteri dan pembelajaran akses sendiri. Dari segi penilaian, penilaian berubah kepada Pentaksiran Berasaskan Sekolah. Pentaksiran dilaksanakan secara berterusan berdasarkan Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran untuk mengesan perkembangan dan pencapaian murid dalam pembelajaran secara berterusan (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2010a). Maka, KSSR membawa implikasi baru untuk peranan guru dan murid di mana pengajaran dan pembelajaran menjadi lebih interaktif atau mendarat dan bukan secara menegak lagi.

KSSR yang direkabentuk berdasarkan jajaran konstruktif memerlukan peranan guru sebagai agen perubahan dalam memastikan kesejajaran antara isi kandungan, pedagogi dan pentaksiran supaya dapat memperkembangkan KBAT murid dan melahirkan modal insan yang boleh menghadapi cabaran sama ada di dalam negara mahupun di luar negara. Hargreaves (1994) menegaskan bahawa guru bukan sahaja berperanan dalam melaksanakan kurikulum malah membangunkan, menentukan dan mentafsir semula kurikulum bertulis. Dengan itu, pembelajaran murid di peringkat bilik darjah bergantung kepada sejauh mana pentafsiran, kepercayaan dan pelaksanaan kurikulum oleh guru sebagai agen perubahan. Oleh itu, kejayaan dalam mencapai matlamat perubahan kurikulum juga bergantung kepada guru sebagai agen perubahan

dalam menerima, merancang dan melaksanakan perubahan sepertimana dihasratkan oleh pihak atasan.

Tambahan lagi, perubahan kurikulum kepada KSSR telah membawa pelbagai perubahan sehingga beberapa mata pelajaran baru diperkenalkan seperti Dunia Sains dan Teknologi, Reka Bentuk dan Teknologi, Teknologi Maklumat dan Komunikasi dan Sejarah. Mata pelajaran Sivik dan Kewarganegaraan serta Kajian Tempatan telah dimansuhkan pada tahun 2014 dan mata pelajaran Sejarah diperkenalkan sebagai mata pelajaran baru di Tahap Dua Sekolah Rendah. Walau bagaimanapun, unsur sivik dan kewarganegaraan masih diterapkan dalam mata pelajaran Sejarah. Bagi penyelidikan ini, mata pelajaran Sejarah Tahun Empat telah dipilih untuk meneroka pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah.

1.2.2 Kurikulum Sejarah Sekolah Rendah

Mata pelajaran Sejarah telah wujud sejak pemerintahan British di negara kita. Menurut Ruslan Zainuddin (2003), murid-murid mengikuti pelajaran dalam bahasa Melayu (dalam tulisan jawi), Ilmu Matematik, Sejarah, Ilmu Alam dan beberapa mata pelajaran vokasional seperti pertanian dan pertukangan di sekolah vernakular Melayu. Manakala menurut Andaya (1983) di sekolah vernakular Tamil, buku-buku teks diimport dari negara India yang memberikan pengetahuan tentang kebudayaan, sejarah dan geografi negara India tetapi tidak melibatkan tentang sejarah Tanah Melayu.

Kurikulum Sejarah sekolah vernakular Tamil di Tanah Melayu lebih menumpukan kepada pergerakan nasionalisme yang berlaku di negara India pada akhir abad ke-19 dan awal abad ke-20. Menurut Wee dan Lee (2007) mata pelajaran Sejarah juga telah wujud di sekolah vernakular Cina di Tanah Melayu pada akhir abad ke-19 dan awal abad ke-20 kesan daripada pemodenan kurikulum pendidikan yang berlaku di negara China. Murid-murid daripada Tahap Dua sekolah rendah telah berpeluang mempelajari mata pelajaran Sejarah. Isi kandungan mata pelajaran Sejarah di sekolah vernakular Cina lebih kepada keadaan politik yang berlaku di negara China, budaya masyarakat Cina dan semangat anti British.

Buku teks yang digunakan di sekolah moden aliran Cina melibatkan

pelbagai mata pelajaran: murid telah diajar Bahasa Cina, English, penulisan surat, Matematik, Abakus, Geografi, Sejarah, Sains,

Pengajian Am, Alam dan Sekeliling, Kesihatan, Pendidikan Moral,

Seni, Muzik, dan Pendidikan Jasmani. (Wee & Lee, 2007, m.s 14)

Dengan itu, kurikulum sejarah telah wujud di Tanah Melayu pada abad ke-19. Pengenalan kurikulum Sejarah pada zaman pemerintahan British mempunyai matlamatnya tersendiri iaitu untuk mengekalkan identiti negara masing-masing agar pekerja imigren tidak putus hubungan dengan tanah airnya. Pengajaran Sejarah lebih menumpukan kepada politik tanah air pekerja imigren. Kurikulum Sejarah pada zaman British tidak memberi penekanan kepada perpaduan kaum dan pembinaan negara bangsa. Hal ini demikian kerana, sikap British yang mengamalkan dasar pecah dan perintah hanya untuk kepentingan ekonominya iaitu tumpuannya hanya untuk mengaut keuntungan yang lebih daripada perusahaan biji timah, lombong dan

penghasilan getah. Dasar imperialisme barat telah menyebabkan wujudnya masyarakat majmuk di Tanah Melayu yang hidup berasingan akibat daripada dasar pecah dan perintah oleh British. Pengeksploitasian keuntungan oleh masyarakat Cina di Tanah Melayu menyebabkan masyarakat Melayu yang hidup dalam keadaan miskin menentang masyarakat Cina. Tahap sosioekonomi yang berbeza menyebabkan wujudnya rasa kurang puas hati antara kaum.

Oleh itu, pemimpin Tanah Melayu berhasrat untuk mewujudkan perpaduan kaum melalui satu sistem pendidikan yang sama untuk semua kaum. Pada tahun 1955, pilihan raya pertama diadakan di Malaya dan Perlembagaan Persekutuan telah digubal. Perlembagaan yang baru memindahkan kuasa kepada wakil yang dipilih oleh masyarakat dalam pilihan raya. Pada tahun 1955, pilihan raya dimenangi oleh Parti Perikatan, sebuah parti politik yang merangkumi gabungan parti UMNO, MCA dan MIC. Salah satu daripada penekanan utama Parti Perikatan adalah pendidikan. Pengalaman penjajahan telah mencelikkan rakyat Malaya terhadap kepentingan pendidikan sebagai wahana mobiliti sosial serta untuk menstrukturkan semula masyarakat, kebudayaan dan akhir sekali sebagai alat untuk menyebarkan ideologi politik. Lima belas ahli Majlis Perundangan yang mewakili semua kaum telah menubuhkan sebuah jawatankuasa di bawah kepimpinan Dato Abdul Razak bin Dato Hussein (kemudian menjadi Tun Abdul Razak bin Dato Hussein, Perdana Menteri kedua Malaysia). Jawatankuasa tersebut telah ditubuhkan untuk:

.....mengkaji dasar pendidikan Persekutuan Malaya masa kini dan mencadangkan sebarang perubahan atau pengubahsuaian yang diperlukan, dengan tujuan mewujudkan satu sistem pendidikan kebangsaan yang dapat diterima oleh rakyat Persekutuan secara menyeluruh serta dapat memenuhi keperluan mereka dan memajukan pembangunan kebudayaan, sosial, ekonomi dan politik sebagai sebuah negara, dengan niat menjadikan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan negara, di samping memelihara dan mengekalkan perkembangan bahasa dan budaya lain-lain komuniti yang tinggal di negara ini. (*terjemahan*, Laporan Razak, 1956, m.s 14)

Seterusnya, pada bulan April 1956, jawatankuasa tersebut telah menyampaikan

Laporan Jawatankuasa Pendidikan pada tahun 1956 yang dikenali sebagai Laporan Razak. Laporan tersebut diluluskan secara sebulat suara oleh Majlis Perundangan Persekutuan dan menjadi asas Ordinan Pendidikan 1957. Seterusnya, pada tahun 1959, satu jawatankuasa telah ditubuhkan untuk mengkaji Penyata Razak. Laporan jawatankuasa itu dikenal sebagai Laporan Rahman Talib 1960. Jawatankuasa ini bersetuju dengan dua aspek Penyata Razak iaitu, Bahasa Inggeris dan Bahasa Melayu dijadikan mata pelajaran wajib dan satu sukatan yang sama untuk semua sekolah. Laporan Rahman Talib diluluskan oleh Parlimen dan dikuatkuasakan menjadi Akta Pelajaran 1961. Laporan Rahman Talib dapat memupuk semangat perpaduan di antara rakyat yang berbilang kaum dengan cadangannya seperti Bahasa Kebangsaan sebagai bahasa pengantar, pendidikan percuma untuk semua sekolah rendah, peperiksaan awam untuk sekolah menengah dilaksanakan dalam bahasa kebangsaan atau Bahasa Inggeris. Walaupun begitu, pengenalan mata pelajaran Sejarah di peringkat sekolah

rendah telah menimbulkan rasa kurang puas hati oleh rakyat yang terdiri daripada berbilang kaum. Misalnya, menurut Watson (1992):

Sejak mencapai kemerdekaan pada tahun 1957, akta pendidikan telah membawa kepada pengenalan beberapa dasar baru. Pengenalan mata pelajaran Sejarah telah mencetuskan ketidakpuasan hati oleh rakyat Malaysia yang berbilang kaum. Pada awalnya kurikulum memberi penekanan kepada orang Melayu dengan menyetepikan masyarakat India dan Cina. Manakala masyarakat India dan Cina beranggapan bahawa sejarah negara China dan India hendaklah diberi penekanan lebih dalam kurikulum Sejarah. Persetujuan yang dibuat terhadap kurikulum Sejarah tidak mewujudkan rasa puas hati oleh kaum Cina.

(Watson, 1992, m.s 242)

Oleh hal yang demikian, hidup bersatu dalam keadaan aman dan damai menjadi matlamat pemimpin-pemimpin negara setelah berlaku peristiwa 13 Mei 1969 di Kuala Lumpur berikutan dengan rasa tidak puas hati terhadap ketidakseimbangan sosioekonomi dan politik di antara kaum. Misalnya, berdasarkan *The May 13 Tragedy*:

...perpaduan antara kaum merupakan matlamat negara Malaysia.

Walaupun konflik perkauman tidak digalakkan, masih ada konflik perkauman yang serius berlaku di sesuatu tempat. Tragedi yang paling serius berlaku ialah di Kuala Lumpur, pada 13 Mei 1969 berikutan dengan keputusan pilihan raya yang menyedihkan. (Abdul Razak Hussein, 1969, m.s 5)

Selepas peristiwa 13 Mei 1969, matlamat pendidikan lebih kepada mewujudkan perpaduan kaum. Pelbagai dasar telah dibentuk untuk mewujudkan perpaduan kaum seperti pengenalan Dasar Pendidikan Kebangsaan, Rukun Negara (1970), Dasar Ekonomi Baru (1971-1995), Laporan Jawatankuasa Kabinet (1979), Falsafah Pendidikan Negara (1988), Falsafah Pendidikan Kebangsaan (1996) dan Dasar Pembangunan Nasional (1991-2000). Daripada dasar-dasar yang disebutkan diatas, Falsafah Pendidikan Kebangsaan menjadi teras dan asas kepada Sistem Pendidikan Malaysia.

Pendidikan di Malaysia adalah suatu usaha berterusan ke arah memperkembangkan lagi potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk mewujudkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Usaha ini adalah bagi melahirkan rakyat Malaysia yang berilmu pengetahuan, berketrampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta memberi sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat dan negara. (Falsafah Pendidikan Kebangsaan, 1996)

Dengan adanya Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK), kurikulum pendidikan di Malaysia adalah berlandaskan kepada satu landasan yang kukuh. FPK menjadi rujukan utama apabila sesuatu kurikulum baru diperkembangkan ataupun diwujudkan oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum (BPK). Dengan berpanduan kepada FPK, sesuatu kurikulum baru yang direkabentuk dihasratkan supaya menumpukan kepada perkembangan diri murid secara menyeluruh dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani.

Sehubungan dengan itu, kurikulum yang direkabentuk dihasratkan supaya berupaya melahirkan individu yang seimbang daripada semua aspek yang dapat menyumbangkan tenaga fizikal dan mental kepada keluarga, masyarakat dan pembangunan negara. Seiring dengan itu, perubahan kurikulum yang berlaku di Malaysia adalah bertujuan untuk meningkatkan kualiti kurikulum dan mencapai matlamat FPK. FPK diwujudkan pada tahun 1996 supaya dapat mencapai hasrat Wawasan 2020 untuk menyediakan murid-murid yang berpengetahuan, terlatih dan mahir untuk memenuhi keperluan era globalisasi. Oleh itu, penekanan diberikan kepada penguasaan bidang sains dan teknologi, Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) dan nilai-nilai moral supaya dapat mengekalkan keharmonian dan kemakmuran negara. Sehubungan dengan itu, keputusan mewujudkan semula mata pelajaran Sejarah di peringkat sekolah rendah telah diambil dan dilaksanakan secara berperingkat-peringkat mulai 2014 di Tahun Empat melalui KSSR.

Secara khusus, mata pelajaran Sejarah menekankan penguasaan empat kemahiran iaitu Kemahiran Pemikiran Sejarah, kemahiran kreatif, kritis dan inovatif, pembelajaran inkuiri dan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) yang boleh membantu murid dalam memperkembangkan kemampuan kognitifnya ke arah aras tinggi (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013a). Berdasarkan DSKP mata pelajaran Sejarah Tahun Empat, organisasi kurikulum Sejarah sekolah rendah merangkumi ilmu pengetahuan (isi kandungan Sejarah), asas Kemahiran Pemikiran Sejarah (kemahiran) dan penerapan elemen kewarganegaraan dan sivik (nilai). Sehubungan dengan itu, kaedah pengajaran dan pembelajaran yang dapat memperkembangkan kemahiran berfikir murid seperti pembelajaran berasaskan inkuiri, kajian kes dan pembelajaran secara konstruktivisme dicadangkan supaya guru dapat menggunakan kaedah tersebut untuk melaksanakan organisasi kurikulum kepada murid-murid Tahun Empat (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013a).

Selanjutnya, pentaksiran juga berubah iaitu penekanan diberikan kepada soalan pentaksiran yang menguji KBAT supaya murid berupaya untuk menyelesaikan masalah berdasarkan pemikiran rasional dan logik. Guru dan pentadbir sekolah dikehendaki untuk memastikan setiap murid menguasai standard pembelajaran yang disarankan dalam Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2010a). Hal ini bermakna, pengurusan perubahan kurikulum yang berasaskan kepada standard memerlukan komitmen yang tinggi dan keupayaan pihak atasan, pentadbir sekolah dan guru untuk mengurus perubahan kurikulum secara efektif supaya terdapat kesejajaran antara kurikulum bertulis, kurikulum yang diajar dan kurikulum yang dinilai oleh guru tersebut. Dengan itu, penyelidikan ini bertujuan untuk menilai sejauhmana pihak atasan, pentadbir sekolah dan guru mengurus

perubahan kurikulum untuk memastikan wujud kesejajaran antara isi kandungan, pedagogi dan pentaksiran sepertimana dihasratkan dalam DSKP mata pelajaran Sejarah Tahun Empat.

1.3 Penyataan Masalah

Penyelidikan menunjukkan perubahan kurikulum gagal mencapai matlamat sebenar akibat daripada kegagalan pihak-pihak berkepentingan dalam mengurus perubahan secara efektif. Kelemahan dalam pengurusan perubahan kurikulum menyebabkan ketidaksejajaran kurikulum berlaku antara kurikulum bertulis, kurikulum diajar dan kurikulum yang dinilai (Heyd, et al., 2018; Carrington, 2017; Phaeton & Stears, 2017; Bhatti, et al., 2017; Lo, Cheng & Wong, 2017; Min, 2016; Molera, 2015; Cecilia, 2014; Lupton, 2014; Nor Haslynda Abdul Rahman, 2014 dan Elengovan, 2013). Hasil dapatan penyelidikan di atas menunjukkan pelbagai masalah dan cabaran wujud akibat daripada kelemahan dalam pengurusan perubahan kurikulum. Masalah-masalah yang wujud memberi kesan negatif sehingga wujud ketidakberkesanan dalam pelaksanaan perubahan kurikulum.

Di negara Malaysia, matlamat perubahan kurikulum gagal tercapai apabila kehendak sebenar kurikulum kurang dapat diaplikasikan dalam amalan sebenar konteks bilik darjah. Misalnya, berdasarkan Laporan Awal Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia, ketidaksejajaran kurikulum di Malaysia berlaku apabila potensi sebenar Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah (KBSR) dan Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (KBSM) gagal dapat dilaksanakan di dalam bilik darjah

(Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a). Tambahan lagi, kajian berkaitan pelaksanaan kurikulum di Malaysia menunjukkan guru masih menggunakan kaedah pengajaran yang berpusatkan guru walaupun kehendak kurikulum bertulis menyarankan penggunaan kaedah berpusatkan murid sejak Kurikulum Baru Sekolah Rendah (Rozita Radiah Said & Abdul Rasid Jamian, 2012; Zarina Mustafa, 2012; Misnan Jemali, 2008 dan Noor Azmi Ibrahim, 1988).

Kreatif (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2002a). Maka, penyelidikan-penyelidikan berkaitan pengurusan perubahan kurikulum di Malaysia secara umum menunjukkan perubahan kurikulum gagal mencapai matlamatnya kesan daripada guru yang gagal mengubah nilai, norma, budaya untuk mengadaptasikan dan melaksanakan kehendak perubahan kurikulum. Namun demikian, penerokaan secara teliti terhadap penyelidikan-penyelidikan berkaitan masalah dalam melaksanakan perubahan kurikulum di Malaysia menunjukkan bukan guru sahaja menjadi faktor utama dalam kegagalan perubahan kurikulum malah terdapat faktor-faktor lain yang turut menyebabkan kegagalan perubahan kurikulum.

Dari segi sumber sokongan, penyelidikan menunjukkan kekurangan sumber sokongan seperti Bahan Bantu Mengajar (BBM), kursus penyebaran dan kursus pembangunan profesionalisme menyebabkan guru-guru menghadapi masalah dalam

melaksanakan kurikulum secara berkesan. Misalnya, penyelidikan oleh Dewitt et al. (2018) menunjukkan berlaku ketidaksejajaran antara kurikulum bertulis dengan kurikulum yang diamalkan oleh guru Sains akibat daripada pemahaman yang rendah terhadap cara mengaplikasikan pedagogi baru iaitu kaedah penyelesaian masalah. Pada masa yang sama, penyelidikan oleh Radzuwan Abdul Rashid et al. (2017) menunjukkan guru-guru di Malaysia gagal diberikan sokongan dan bimbingan yang berterusan melalui latihan pembangunan profesional untuk menghadapi cabaran perubahan kurikulum yang berlaku secara berterusan.

Seterusnya, hasil penyelidikan oleh Abdul Wahid (2016) berkaitan kesediaan guru dalam melaksanakan KSSR menunjukkan guru menghadapi masalah kekurangan Bahan Bantu Mengajar (BBM) dan masih kurang bersedia untuk melaksanakan Pentaksiran Berasaskan Sekolah (PBS) akibat daripada kurang pemahaman dan bimbingan daripada pihak atasan. Tambahan lagi, penyelidikan oleh Arsaythamby Veloo dan Ruzlan Mohd Ali (2016) menunjukkan antara cabaran yang dihadapi oleh guru dalam melaksanakan PBS adalah guru kekurangan ilmu berkaitan mata pelajaran yang diajar dan kekurangan kemudahan infrastruktur untuk melaksanakan penilaian. Kelemahan dalam kursus penyebaran menyebabkan kefahaman guru tentang konsep PBS yang pelbagai kerana berlakunya kecairan maklumat dan kefahaman guru dalam menggunakan Dokumen Standard Prestasi masih kurang jelas (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2014). Seterusnya, penyelidikan oleh Azuraidda Shahadan (2014) menunjukkan kekurangan latihan bagi guru dan kakitangan sekolah dalam mengurus perubahan kurikulum menyebabkan pelaksanaan perubahan kurikulum menjadi kurang berkesan.

Penerimaan, pentafsiran dan pelaksanaan kurikulum adalah berbeza berdasarkan nilai, norma dan kepercayaan individu guru. Kesannya, terdapat sebahagian guru menerima perubahan manakala sebahagian lagi menolak sesuatu perubahan. Misalnya, penyelidikan oleh Jin (2013) berkaitan perspektif guru tentang perubahan kurikulum di negara China menunjukkan guru menghadapi kesukaran dalam mengubah nilai, norma dan amalan mereka dalam menerima dan mengamalkan kehendak kurikulum baru. Seterusnya kajian oleh Carse (2013) yang berkaitan dengan proses perubahan kurikulum di Scotland menunjukkan guru kurang mempunyai “*curriculum ownership*” terhadap perubahan kurikulum dan pedagogi. Hal ini menyebabkan guru kurang mengintegrasikan ilmu daripada kursus pembangunan guru semasa melaksanakan perubahan kurikulum. Pada masa yang sama, kajian Song (2012) di negara China berkaitan usaha dalam memperkasakan guru terhadap perubahan kurikulum menunjukkan usaha tersebut kurang berjaya akibat daripada nilai dan norma guru yang kurang mengadaptasi perubahan.

Penyelidikan oleh Jin (2013), Carse (2013) dan Song (2012) menunjukkan satu persamaan iaitu nilai, norma, amalan dan kepercayaan guru mempengaruhi keberkesanan pelaksanaan kurikulum baru. Apabila guru masih mengekalkan budaya lama, guru menghadapi kesukaran dalam menerima perubahan. Hal ini berlaku akibat daripada sikap guru yang ingin berada dalam zon selesa. Kesannya, perubahan kurikulum sukar dilaksanakan (Jin, 2013). Perubahan kurikulum memerlukan perubahan dalam amalan guru dengan melepaskan amalan lama untuk menerima dan melaksanakan kehendak perubahan. Perubahan dalam amalan hanya berlaku jika guru mempunyai kesedaran tentang kepentingan perubahan kurikulum kepada murid, masyarakat dan negara. Dapatan penyelidikan di atas menunjukkan walaupun kursus

pembangunan profesionalisme guru dilaksanakan, guru masih gagal mengadaptasi perubahan. Maka, kegagalan pihak atasan dan kepimpinan sekolah dalam menggunakan strategi pengurusan perubahan kurikulum yang efektif menyebabkan nilai, norma dan kepercayaan guru sukar diubah untuk menerima kurikulum baru.

Selain daripada itu, masalah dalam pengurusan perubahan kurikulum juga berlaku kesan daripada penggunaan pendekatan *top-down* dalam pengurusan perubahan kurikulum. Pendekatan *top-down* yang dikawal oleh agensi pusat sering digunakan oleh sesebuah negara dalam mengambil keputusan untuk merekabentuk sesuatu program dan perubahan kurikulum. Penyelidikan menunjukkan wujud pelbagai masalah kesan daripada penggunaan pendekatan *top-down* yang kurang memberi kepentingan kepada maklum balas daripada pengguna. Misalnya, penyelidikan oleh Radzuan Abdul Rashid et al. (2017) menunjukkan walaupun perubahan dalam dasar pendidikan adalah untuk tujuan meningkatkan mutu pendidikan, perubahan kurikulum yang sering berlaku dalam tempoh masa yang terdekat menyebabkan wujud persepsi negatif di kalangan guru-guru. Dapatan penyelidikan oleh Li dan Chen (2017) serta Carlson (2017) juga menunjukkan perubahan kurikulum gagal bukan berdasarkan kepada faktor guru, tetapi disebabkan penggunaan pendekatan *top-down* oleh pihak atasan dalam melaksanakan inovasi.

Masalah seterusnya yang wujud akibat daripada kelemahan penggunaan pendekatan *top-down* adalah ketidaksejajaran antara kurikulum yang diajar dengan kurikulum yang diuji akibat daripada kelemahan dalam sistem pentaksiran yang diwujudkan oleh pihak atasan. Hasil dapatan penyelidikan oleh Nooreiny Maarof dan Malani Munusamy (2015) menunjukkan sistem Pentaksiran Berasaskan Sekolah

(PBS) kurang membantu dalam meningkatkan pencapaian murid sehingga guru mengabaikan PBS dan hanya melaksanakan untuk tujuan pelaporan pihak berkepentingan sahaja. Tambahan lagi, hasil penyelidikan oleh Nor Haslynda (2014) menunjukkan pelaksanaan KSSR gagal difahami sepenuhnya oleh guru akibat daripada penggunaan pendekatan "*top down*" yang kurang efektif dalam proses penyebaran kurikulum. Dapatan kajian oleh Nor Haslynda (2014) menunjukkan keberkesanan pembaharuan KSSR adalah kurang jelas manakala dari segi strategi dan latihan, model *cascade* yang digunakan untuk penyebaran kurikulum kurang berkesan dalam memastikan amalan kurikulum adalah sejajar dengan hasrat kurikulum bertulis.

Secara kesimpulannya, masalah-masalah yang dinyatakan di atas menunjukkan kelemahan dalam pengurusan perubahan kurikulum oleh pihak tertinggi dari segi penyediaan bahan sokongan, kelemahan dalam kepimpinan, nilai, norma dan budaya organisasi yang sukar mengadaptasi perubahan membawa kepada kegagalan perubahan kurikulum. Oleh itu, penyelidikan oleh MacLean et al. (2015) menunjukkan bahawa gabungan faktor-faktor seperti guru, budaya, sosial, sumber dan keupayaan sekolah dalam mengurus perubahan kurikulum dikatakan penting dalam membolehkan guru untuk melaksanakan dan mengekalkan perubahan. Walaupun kurikulum direkabentuk dengan baik, kurikulum gagal mencapai hasratnya di beberapa negara kerana masalah dalam pengurusan perubahan kurikulum menyebabkan kurang wujud koheren di antara kurikulum bertulis, kurikulum diajar dengan kurikulum yang dinilai. Oleh itu, pengurusan perubahan kurikulum melalui satu kerangka ataupun strategi adalah penting untuk mengatasi masalah ataupun halangan-halangan yang wujud dalam menjayakan matlamat perubahan kurikulum (Mahboob & Evans, 2015).

1.4 Objektif Kajian

Bagi penyelidikan ini, terdapat tujuh objektif kajian yang bertujuan untuk meneroka dan menilai pengurusan perubahan kurikulum di Malaysia. Penerokaan melibatkan dari segi perubahan kurikulum daripada KBSR tahun 1983 kepada KSSR tahun 2011, perbandingan antara mata pelajaran Kajian Tempatan kepada mata pelajaran Sejarah, implikasi dan masalah perubahan kurikulum kepada pengurusan perubahan kurikulum, penganalisan proses perubahan kurikulum sekolah rendah dari segi model pengurusan perubahan perubahan, penilaian serta cadangan satu strategi untuk meningkatkan pengurusan perubahan kurikulum.

- 1.4.1 Membincangkan perubahan utama dalam kurikulum sekolah rendah di Malaysia mulai pengenalan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (1983) sehingga kepada pengenalan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (2011).
- 1.4.2 Membincangkan perubahan utama antara mata pelajaran Kajian Tempatan (KBSR) Tahun 2003 dengan mata pelajaran Sejarah (KSSR) Tahun 2014.
- 1.4.3 Membincangkan implikasi perubahan kurikulum kepada pengurusan perubahan kurikulum.
- 1.4.4 Mengkaji masalah yang dihadapi oleh pihak yang berkepentingan dalam pengurusan perubahan kurikulum Sejarah Tahun Empat.
- 1.4.5 Menganalisis proses perubahan kurikulum sekolah rendah dalam konteks beberapa model dan strategi pengurusan perubahan.
- 1.4.6 Menilai pengurusan perubahan kurikulum dengan menggunakan model penilaian countenance (1967).
- 1.4.7 Mencadangkan satu model dan strategi yang sesuai untuk meningkatkan kualiti pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah.

1.5 Persoalan Kajian

- 1.5.1 Bagaimanakah kurikulum sekolah rendah di Malaysia berubah mulai pengenalan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (1983) sehingga kepada pengenalan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (2011)?
- 1.5.2 Apakah perubahan utama antara mata pelajaran Kajian Tempatan (2003) dan Sejarah (2014)?
- 1.5.3 Bagaimanakah perubahan kurikulum memberi implikasi kepada pengurusan perubahan kurikulum?
- 1.5.4 Apakah masalah yang dihadapi oleh pihak yang berkepentingan dalam pengurusan perubahan kurikulum Sejarah Tahun Empat?
- 1.5.5 Bagaimanakah proses perubahan kurikulum sekolah rendah dapat ditafsirkan dalam konteks beberapa model dan strategi pengurusan perubahan?
- 1.5.6 Bagaimanakah dapatan kajian berkaitan pengurusan kurikulum boleh ditafsirkan dalam konteks model penilaian Countenance?
- 1.5.7 Bagaimanakah kualiti pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah ditingkatkan melalui model dan strategi pengurusan perubahan?

Penyelidikan ini dibahagikan kepada empat fasa. Oleh kerana penyelidikan ini merupakan satu kajian kes instrumental, fasa pertama kajian berfokuskan kepada kajian tentang perubahan kurikulum secara umum daripada KBSR kepada KSSR dan secara khusus bagi mata pelajaran Kajian Tempatan dan Sejarah Tahun 4 (persoalan kajian 1 dan 2). Fasa kedua penyelidikan ini akan mengkaji implikasi pengenalan mata pelajaran Sejarah Tahun Empat kepada pihak yang terlibat dalam pengurusan perubahan kurikulum (persoalan kajian 3). Mata pelajaran Sejarah dipilih kerana pengenalan mata pelajaran Sejarah di peringkat sekolah rendah merupakan satu perubahan baru dalam kurikulum sekolah rendah dan mula diajar di Tahun Empat.

Selanjutnya, fasa kedua juga melibatkan analisis tentang masalah-masalah yang dihadapi, dalam pengurusan perubahan kurikulum, oleh pihak BPK, JPN, PPD, JUK, GB, GPK Kurikulum dan guru Sejarah (persoalan kajian 4). Berasaskan dapatan analisis tersebut, satu rumusan akan dibuat berasaskan tema yang wujud daripada sintesis masalah-masalah.

Seterusnya, dalam fasa ketiga, satu analisis tentang pengurusan perubahan kurikulum berdasarkan model dan strategi pengurusan perubahan kurikulum dilaksanakan (persoalan kajian 5). Fasa keempat melibatkan penilaian pengurusan perubahan kurikulum berasaskan model penilaian *countenance* (persoalan kajian 6). Akhirnya, dua kerangka pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah dicadangkan untuk meningkatkan kualiti pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah supaya wujud kesejajaran antara *antecedent*, *transaction* dan *outcome*.

1.6 Kepentingan Kajian

Pengenalan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) dan mata pelajaran Sejarah sekolah rendah merupakan satu langkah Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) yang agak baik dan mempunyai matlamatnya tersendiri. Segala dasar kerajaan yang dilaksanakan adalah untuk kepentingan semua masyarakat. Perubahan kurikulum yang dirancang dalam abad ke-21 adalah bertujuan untuk kepentingan murid supaya murid mendapat manfaat daripadanya melalui penguasaan ilmu, kemahiran, bersahsiah tinggi, boleh berfikir secara kritis, kreatif dan inovatif, membuat keputusan, menyelesaikan masalah, membina idea baru, berkomunikasi, bekerjasama

secara efektif dengan orang lain, berkompeten serta boleh mengharungi cabaran hidup dalam abad ke-21 ini (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2014). Penghasilan murid yang menguasai kemahiran abad ke-21 merupakan satu tugas yang kompleks dan sangat bergantung kepada keberkesanan sistem pendidikan dalam memastikan terdapat kesejajaran antara tiga elemen penting iaitu kurikulum, pedagogi dan penilaian. Jika wujud kesejajaran antara kurikulum bertulis, kurikulum diajar dengan kurikulum dinilai, kemenjadian murid dapat berlaku sepertimana dikehendaki oleh kurikulum bertulis.

Namun demikian, penyelidikan menunjukkan walaupun perubahan kurikulum dirancang dengan baik, matlamat yang dihasratkan gagal tercapai akibat daripada kelemahan dalam pengurusan perubahan oleh pihak-pihak berkepentingan dalam sistem pendidikan. Kelemahan dalam pengurusan perubahan kurikulum sama ada di peringkat atasan mahupun di peringkat sekolah, telah membawa kesan negatif kepada guru dan murid pada jangka masa panjang sehingga memberi impak kepada pembangunan negaranya sendiri. Misalnya, menurut Kementerian Pelajaran Malaysia (2012b), keputusan pentaksiran antarabangsa *TIMSS* dan *PISA* menunjukkan murid dari negara Malaysia sukar mengaplikasikan KBAT. Pada masa yang sama, penyelidikan di syarikat Malaysia dan antarabangsa menunjukkan pekerja gagal menguasai kemahiran insaniah yang diperlukan oleh bakal majikan dan kurang berupaya untuk berkreaitiviti dan mengaplikasikan ilmu pengetahuan dalam pelbagai situasi akibat daripada sikap pihak pengurusan sekolah yang kurang memberi perhatian terhadap kemahiran berfikir. Hal ini menunjukkan masalah dalam pengurusan perubahan kurikulum menyebabkan hasrat sebenar kurikulum gagal

tercapai dan membawa kesan negatif kepada kemenjadian murid dalam menguasai sesuatu ilmu, kemahiran dan sikap (Collymore, 2013).

Oleh itu, terdapat kewajaran untuk meneroka dan menilai kualiti pengurusan perubahan KSSR melalui pengurusan mata pelajaran Sejarah Tahun Empat. Melalui penyelidikan ini, kekuatan dan kelemahan dalam proses pengurusan perubahan kurikulum dapat dikenalpasti bagi setiap hierarki dalam sistem pendidikan Malaysia serta kerangka pengurusan perubahan kurikulum yang baru dicadangkan untuk meningkatkan kebolehan semua pihak berkepentingan dalam mengurus perubahan kurikulum secara efektif. Justeru, penyelidikan ini membantu pihak-pihak berkepentingan untuk memperolehi pemahaman tentang perubahan kurikulum, pengurusan perubahan kurikulum, strategi pengurusan perubahan kurikulum serta isu dan cabaran yang wujud dalam pengurusan perubahan kurikulum di Malaysia khasnya bagi mata pelajaran Sejarah Tahun Empat.

Maklum balas yang diterima hasil daripada penyelidikan ini dapat digunakan untuk mengenalpasti masalah-masalah yang wujud dalam pelaksanaan KSSR khususnya dalam mata pelajaran Sejarah Tahun Empat. Masalah dan cabaran yang dihadapi oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum (BPK), Jabatan Pendidikan Negeri (JPN), Jurulatih Utama Kebangsaan (JUK), Pejabat Pendidikan Daerah (PPD), Guru Besar (GB), Guru Penolong Kanan Kurikulum (GPK Kurikulum) dan guru Sejarah dalam mengurus perubahan kurikulum dalam mata pelajaran Sejarah dikaji secara spesifik untuk mencari langkah penyelesaian masalah bagi menyusun strategi pengurusan perubahan kurikulum agar pelaksanaan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) mata pelajaran Sejarah dilaksanakan secara berkesan serta dapat

mencapai matlamat seperti yang dihasratkan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia. Hal ini dapat meminumkan masalah dalam pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah dan melancarkan proses penyebaran dan pelaksanaan kurikulum baru pada masa akan datang.

Tambahan lagi, dapatan penyelidikan ini juga dapat membantu pihak atasan dan organisasi sekolah dalam mewujudkan kesedaran berkaitan peranan masing-masing dalam menjayakan matlamat perubahan kurikulum di peringkat sekolah. Pihak atasan, dan organisasi sekolah akan sedar tentang akauntabiliti kerjayanya dalam memastikan kehendak kurikulum baru dilaksanakan supaya objektif dan matlamat sebenar pengenalan kurikulum mata pelajaran Sejarah tercapai. Satu kerangka pengurusan perubahan akan dikenalpasti di akhir penyelidikan ini supaya pentadir sekolah dan guru menerima, membimbing dan melaksanakan perubahan secara bersama. Dapatan kajian ini juga digunakan sebagai input oleh panitia Sejarah dalam usaha meningkatkan profesionalisme guru Sejarah khususnya berkaitan dengan proses pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Sejarah berdasarkan kehendak Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP). Kesedaran ketua panitia dapat diwujudkan sehingga wujud kesedaran berkaitan peranannya yang boleh mempengaruhi secara langsung ahli jawatankuasanya jika dibandingkan dengan peranan Guru Besar dan Guru Penolong Kanan Kurikulum. Ketua Panitia akan berperanan dalam mewujudkan perubahan dalam amalan oleh setiap ahli jawatankuasanya berserta dengan penyediaan perkhidmatan dan kurikulum sokongan untuk menjayakan matlamat perubahan kurikulum.

1.6.1 Kepentingan Kurikulum Sejarah

Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025 telah menggariskan enam aspirasi murid yang wajar dikuasai oleh murid termasuk pengetahuan, kemahiran berfikir, kemahiran memimpin, kemahiran dwi bahasa, etika dan keroohanian serta identiti nasional. Dengan itu, mata pelajaran Sejarah memainkan peranan penting dalam memperkembangkan pengetahuan murid berkaitan sejarah negara, kemahiran berfikir murid melalui asas Kemahiran Pemikiran Sejarah (KPS) dan identiti nasional dengan melahirkan warganegara yang patriotik sejak di peringkat sekolah rendah lagi melalui pemahaman berkaitan latar belakang negara dari segi keunikan Sejarah negara dan kegemilangan negara. Maka, mata pelajaran Sejarah sekolah rendah berperanan dalam membantu mencapai sebahagian aspirasi murid berdasarkan kehendak PPPM.

Sehubungan dengan itu, mata pelajaran Sejarah sekolah rendah dipilih kerana kepentingan mata pelajaran Sejarah kepada murid, masyarakat dan negara. Mata pelajaran Sejarah diperkenalkan di peringkat sekolah rendah supaya murid-murid didedahkan dengan pengetahuan dan kemahiran Sejarah di peringkat awal sebelum melanjutkan pelajaran di peringkat menengah. Pendedahan di peringkat sekolah rendah dapat membantu murid dalam memperolehi dan menguasai pengetahuan dan kemahiran Sejarah. Selain daripada itu, elemen kewarganegaraan dan sivik yang diterapkan dalam mata pelajaran Sejarah adalah bertujuan untuk melahirkan warganegara yang mempunyai identiti kebangsaan, membentuk rakyat Malaysia yang menyokong perpaduan kaum, melahirkan murid yang berjiwa patriotik yang

memahami sejarah negara supaya menghargai sejarah tanah air (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013).

Pada masa yang sama, pendekatan proses pengajaran dan pembelajaran yang disarankan dalam DSKP mata pelajaran Sejarah Tahun Empat seperti kaedah inkuiri penemuan membantu dalam memperkembangkan kemahiran berfikir murid secara kritis, kreatif dan inovatif yang mendorong kepada perkembangan KBAT murid. Hal ini menunjukkan mata pelajaran Sejarah di peringkat sekolah rendah membantu dalam mencapai objektif umum KSSR dalam meningkatkan KBAT murid. Bagi murid-murid Tahap Dua, pengukuhan dan pengaplikasian kemahiran 3M berserta kemahiran menaakul diberikan penekanan dalam kurikulum sekolah rendah. Sehubungan dengan itu, mata pelajaran Sejarah yang diperkenalkan di Tahap Dua sekolah rendah berperanan dalam memperkembangkan KBAT murid melalui pemilihan kaedah pengajaran dan pembelajaran yang disarankan dalam DSKP supaya murid dapat menguasai kemahiran yang diperlukan dalam abad ke-21.

Selain daripada itu, mata pelajaran Sejarah juga menjadi mata pelajaran wajib dipelajari oleh semua pelajar di peringkat sekolah menengah daripada Tingkatan Satu sehingga Tingkatan Lima dalam Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM). Kementerian Pendidikan Malaysia telah menjadikan mata pelajaran Sejarah sebagai syarat wajib lulus di peringkat Sijil Pelajaran Malaysia setelah melihat kepentingan mata pelajaran Sejarah terhadap keamanan dan keharmonian negara. Berdasarkan DSKP Sejarah Tingkatan Satu, isi kandungan yang disusun secara kronologi membantu murid memahami proses perkembangan masyarakat dan negara yang berkaitan dengan pembinaan negara bangsa. Sehubungan dengan itu, kurikulum

Sejarah berupaya untuk menyediakan murid menghadapi cabaran masa depan dengan memahami peristiwa masa lalu serta menghayati perjuangan tokoh-tokoh negara (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2017). Dengan itu, mata pelajaran Sejarah berperanan dalam membina kesedaran kebangsaan, semangat perpaduan, perasaan kekitaan dan cintakan negara melalui penerapan nilai sivik dan kewarganegaraan.

Seterusnya, mata pelajaran Sejarah menjadi asas penting dalam pembinaan bangsa Malaysia. Menurut Standler (2013) terdapat beberapa manfaat diperolehi daripada mata pelajaran Sejarah iaitu murid dapat mencari penyelesaian masalah yang terbaik untuk masalah yang sama jika berlaku semula, menjadi sumber inspirasi kepada murid-murid apabila terdapat penghuraian tentang pahlawan-pahlawan dan berupaya untuk mewujudkan identiti kebangsaan. Standler (2013) menyokong kepada mata pelajaran Sejarah yang direkabentuk berdasarkan sejarah negaranya tersendiri untuk mendidik murid-murid untuk melihat keistimewaan sejarah negaranya sendiri supaya dapat membentuk identiti kebangsaan. Sehubungan dengan itu, mata pelajaran Sejarah berperanan membolehkan murid mengenal negara dan berupaya untuk menjelaskan kepada rakyat di negara lain keistimewaan negara berbanding dengan negara lain dari segi kepelbagaian agama, budaya, sistem kerajaan demokratik dan amalan nilai-nilai murni. Seiring dengan itu, murid-murid memperoleh kebanggaan terhadap negaranya tersendiri dan berusaha untuk mengharumkan nama negara di peringkat antarabangsa. Oleh itu, tindakan pihak atasan dalam merekabentuk mata pelajaran Sejarah Tahun Empat berdasarkan konteks sejarah Malaysia harus dipuji.

Selain daripada itu, hasil dapatan kajian oleh Nur Syazwani et al. (2016) menunjukkan mata pelajaran Sejarah diwajibkan lulus bermula tahun 2013 dalam SPM kerana kepentingan mata pelajaran Sejarah dalam melahirkan warganegara cintakan negara. Tambahan lagi, menurut Izzah Sanuri (2016), matlamat subjek Sejarah diperkenalkan dalam KSSR adalah untuk membina ilmu pengetahuan dan asas Kemahiran Pemikiran Sejarah (KPS) murid serta menerapkan semangat patriotik dengan menyampaikan isu masa lalu yang mempengaruhi masa kini. Manakala menurut Au (2015), mata pelajaran Sejarah dapat membantu murid dalam memahami interaksi antara manusia, kepelbagaian budaya dan perubahan yang wujud dalam dunia moden jika dibandingkan dengan zaman lama. Hal ini bermakna, mata pelajaran Sejarah bukan sahaja mendidik generasi muda tentang sejarah perkembangan negara tetapi juga untuk membina jati diri, bangsa dan negara bertujuan melahirkan warganegara Malaysia yang bersatu padu, hidup dalam masyarakat yang berdemokratik, penyayang, progresif dan sejahtera. Maka, mata pelajaran Sejarah juga menjadi pendukung utama bagi memupuk semangat patriotik dalam kalangan murid-murid sejak peringkat sekolah rendah lagi (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013). Oleh itu, Kementerian Pendidikan Malaysia berhasrat untuk membangunkan warganegara yang mempunyai nilai patriotik dan cintakan negara serta menyanjung dan menjunjung warisan budaya dan kesenian bangsa dari awal persekolahan lagi.

Secara kesimpulannya, penyelidikan ini akan menyumbang kepada bidang pengurusan perubahan kurikulum di Malaysia dengan mengisi lompong dapatan kajian berkaitan pengurusan perubahan kurikulum di sekolah rendah. Kebanyakan kajian yang dilaksanakan di Malaysia dalam bidang kurikulum melibatkan masalah dan cabaran yang wujud dalam pelaksanaan kurikulum baru (Suraya Bahrum et al.,

2017), kepimpinan kurikulum (Lokman Tahir et al., 2018 & Jones et al., 2015), pedagogi (Subadrah et al., 2013) dan pengurusan kurikulum (Wan Ezielia, 2014). Penyelidikan yang berkaitan pengurusan perubahan kurikulum daripada peringkat atasan sehingga peringkat bilik darjah kurang dilaksanakan di Malaysia.

Di samping itu, masalah dari segi pengurusan perubahan kurikulum oleh pihak berkepentingan berkaitan dengan model dan strategi pengurusan perubahan turut dikaji untuk menentukan bentuk dan cara pengurusan perubahan kurikulum. Oleh yang demikian, penyelidikan ini juga akan menganalisis model dan strategi perubahan yang digunakan dalam pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah dan khasnya berkaitan dengan kesesuaian model dan strategi untuk merealisasikan hasrat kurikulum. Dengan itu, hasrat Kementerian Pendidikan Malaysia dalam melahirkan murid yang mempunyai pengetahuan dan kemahiran bertaraf dunia, nilai moral yang tinggi dan berupaya bersaing dengan rakan sebaya dari negara lain tercapai (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a).

1.7 Definisi Tema

Penyelidikan ini bertujuan untuk menilai pengurusan perubahan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) melalui mata pelajaran Sejarah Tahun Empat. Seiring dengan itu, definisi perubahan kurikulum, pengurusan perubahan kurikulum dan penilaian dibincangkan maknanya berdasarkan pelbagai tinjauan literatur. Seterusnya, penyelidik memilih definisi yang sesuai dengan konteks penyelidikan untuk memudahkan pemahaman penyelidik-penyelidik lain berkaitan fokus penyelidikan ini.

1.7.1 Perubahan Kurikulum

Berdasarkan Cui dan Zhu (2014), perubahan kurikulum melibatkan satu sistem pendidikan secara keseluruhan melibatkan matlamat, objektif, sistem, isi kandungan, kaedah dan penilaian. Manakala Green (2016) menyatakan perubahan kurikulum melibatkan kuasa, norma, sistem yang kompleks, institusi dan agensi di setiap peringkat. Seterusnya, menurut Ahtiainen (2017) pula, perubahan kurikulum dikaitkan dengan reformasi dan perubahan kurikulum bertujuan untuk peningkatan. Fullan (2016) pula menyatakan untuk menjayakan perubahan, individu dan organisasi perlu mencari makna berkaitan apa yang perlu berubah dan bagaimana mengurus perubahan tersebut. Bagi penyelidikan ini, definisi perubahan kurikulum oleh Green (2016) dan Fullan (2016) digunakan untuk meneroka pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah dalam konteks mata pelajaran Sejarah.

Berdasarkan Green (2016), perubahan kurikulum melibatkan hierarki sistem pendidikan yang melibatkan kuasa dan norma manakala berdasarkan Fullan (2016), perubahan kurikulum melibatkan guru dan pemimpin yang mengetuai organisasi sekolah. Maka, gabungan definisi perubahan kurikulum oleh Green (2016) dan Fullan (2016) menunjukkan perubahan kurikulum melibatkan satu organisasi sistem pendidikan yang melibatkan kuasa sistem berpusat, agensi-agensi, organisasi sekolah, individu guru dan budaya. Maka, peranan dan kerjasama setiap agensi dalam sistem pendidikan sangat penting dalam menjayakan perubahan kurikulum. Pada masa yang sama, nilai, norma dan budaya juga penting dalam mengadaptasikan serta mengekalkan perubahan.

Di peringkat sekolah, pemimpin memainkan peranan penting dalam mengurus perubahan di bawah satu kepimpinan yang efektif untuk membudayakan perubahan di peringkat sekolah (Fullan, 2016). Dengan itu, Fullan (2016) telah mewujudkan kerangka untuk membantu pemimpin sekolah dalam mengurus perubahan kurikulum yang melibatkan aspek tujuan moral, pemahaman tentang perubahan, pembinaan kerjasama, perkongsian pengetahuan dan pembinaan koheran untuk mewujudkan komitmen agen perubahan dalam melaksanakan perubahan secara berkesan. Maka, definisi perubahan kurikulum oleh Green (2016) dan Fullan (2016) dapat membantu penyelidik dalam mewujudkan satu kerangka pengurusan perubahan kurikulum di akhir bab lima dalam meningkatkan kualiti pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah.

1.7.2 Pengurusan Perubahan Kurikulum

Berdasarkan Carnall (2018), kepentingan diberikan kepada pengurus sesuatu organisasi untuk mengurus perubahan secara efektif, sistematik dan berkesan. Carnall (2018) menyatakan terdapat tiga peringkat dalam mengurus perubahan. Pada peringkat pertama, pengurusan perubahan melibatkan pengenalan sikap dan kemahiran yang diperlukan untuk menjadi seorang pemimpin perubahan yang efektif. Peringkat kedua pula melibatkan penyelidikan tentang bagaimana pengurus organisasi merancang proses perubahan untuk memastikan perubahan dilaksanakan secara berkesan tanpa ada kesan negatif. Peringkat ketiga melibatkan tahap strategi yang menunjukkan bagaimana perubahan perlu diurus supaya terdapat koheran dengan pelan strategik. Manakala, Hayes (2018) menyatakan pengurusan perubahan merujuk

kepada pendekatan yang digunakan untuk membawa perubahan kepada amalan individu, pasukan dan organisasi dalam mengubah nilai dan norma supaya menerima dan mengekalkan perubahan.

Seterusnya, Creasey (2009) menyatakan pengurusan perubahan merupakan satu proses, alat dan teknik untuk mengurus agen perubahan supaya boleh mencapai hasil yang dihasratkan. Hal ini bermakna, sebarang perubahan melibatkan aspek “teknikal” dan juga “agen perubahan”. Pengurusan projek diperlukan untuk mengurus aspek teknikal manakala pengurusan perubahan diperlukan untuk mengurus agen perubahan. Oleh itu, Creasey (2009) menyatakan bahawa pengurusan projek dan pengurusan perubahan diperlukan bersama-sama untuk memastikan perubahan yang dirancang berjaya dilaksanakan. Pengurusan projek melibatkan proses perancangan dan rekabentuk, pelaksanaan, penilaian melalui pengawasan dan kawalan, analisis dan akhirnya membuat keputusan sama ada untuk meneruskan projek, memperbaiki ataupun memansuhkan sesuatu projek (Creasey, 2009).

Oleh itu, pengurusan projek adalah pengaplikasian ilmu pengetahuan, kemahiran, bahan dan teknik untuk melaksanakan aktiviti projek supaya dapat mencapai kehendak projek tersebut. Manakala pengurusan perubahan melibatkan peranan struktur organisasi dalam membantu agen perubahan supaya menerima perubahan dengan mengubah nilai, norma, amalan dan kepercayaan diri individu sehingga berjaya menimbulkan kesedaran tentang kepentingan perubahan yang dihasratkan. Definisi pengurusan perubahan oleh Creasey (2009) telah dipilih dalam penyelidikan ini supaya dapat membantu pihak berkepentingan untuk memahami pengurusan projek dan pengurusan perubahan supaya dapat mengurus perubahan

kurikulum secara efektif. Berdasarkan definisi oleh Creasey (2009), dua kerangka pengurusan perubahan akan dicadangkan untuk pengurusan projek dan pengurusan agen perubahan supaya matlamat perubahan kurikulum tercapai.

1.7.3 Penilaian Kurikulum

Menurut Tyler (1949), penilaian adalah proses yang menentukan sejauh mana objektif pendidikan direalisasikan melalui program kurikulum dan pengajaran. Objektif pendidikan sebenarnya merujuk kepada perubahan dalam manusia iaitu membawa kepada perubahan dalam pola tingkah laku pelajar. Maka, penilaian adalah proses penentuan tentang sejauh mana perubahan dalam tingkah laku yang dihasratkan benar-benar berlaku di kalangan murid. Manakala menurut Stake (1967) penilaian merupakan satu proses yang mendedahkan tentang perkara yang sebenarnya berlaku dalam sesuatu program pendidikan berbanding dengan apa yang dihasratkan. Penilaian mendedahkan persepsi, pertimbangan kumpulan-kumpulan dan individu. Kelebihannya adalah hasil penilaian menawarkan beberapa generalisasi sebagai panduan untuk memperbaiki program dan mewujudkan program-program yang berkualiti pada masa hadapan.

Menurut Stake (1967) lagi, penilaian kurikulum memerlukan pengumpulan, pemprosesan dan penafsiran data yang berkaitan dengan program pendidikan. Stake (1967) menyatakan dalam melaksanakan penilaian yang lengkap, tiga jenis data utama yang perlu diperolehi iaitu: (1) penerangan tentang matlamat, persekitaran,

kakitangan, isi kandungan, kaedah, proses pengajaran dan pembelajaran serta hasil yang dihasratkan; (2) penerangan tentang matlamat, persekitaran, kakitangan, isi kandungan, kaedah, proses pengajaran dan pembelajaran serta hasil yang diperhatikan dan (3) pertimbangan peribadi berdasarkan standard tentang kualiti dan kesesuaian matlamat, persekitaran, kakitangan, isi kandungan kaedah, proses pengajaran dan pembelajaran serta hasil. Penilaian ini perlu membawa kepada kebolehan membuat keputusan yang lebih baik untuk perkembangan program serta pilihan yang lebih baik untuk amalan kurikulum secara lebih baik.

Maka bagi penyelidikan ini, penyelidik memilih definisi penilaian yang diutarakan oleh Stake (1967) dalam menilai pengurusan perubahan kurikulum sekolah rendah melalui mata pelajaran Sejarah Tahun Empat. Hal ini demikian kerana, model penilaian *countenance* menyediakan peluang bagi penilai untuk menyediakan penjelasan tentang sesuatu program pendidikan dari segi *antecedent*, *transaction* dan *outcome* serta membuat penghakiman sama ada wujud kesejajaran antara apa yang dihasratkan dengan apa yang dilaksanakan untuk melihat keberkesanan sesuatu program pendidikan. Berdasarkan Scriven (1965), penilaian sesuatu program pendidikan menjadi kurang berkualiti jika aspek penghakiman diabaikan. Oleh itu, terdapat kewajaran dalam pemilihan model penilaian *countenance* yang juga membantu penyelidik dalam menyusun maklumat berkaitan sesuatu program pendidikan secara sistematik supaya penilaian mudah dilaksanakan.

1.8 Kesimpulan

Pengurusan perubahan kurikulum bukan sahaja memerlukan peranan guru malah melibatkan kerjasama satu sistem pendidikan untuk memastikan keberkesanan pelaksanaan perubahan kurikulum dalam konteks bilik darjah. Namun demikian, kelemahan-kelemahan dalam pengurusan perubahan kurikulum menyebabkan wujud pelbagai masalah sehingga ketidaksejajaran kurikulum berlaku antara kurikulum bertulis, kurikulum diajar dan kurikulum dinilai. Maka, penyelidikan ini bertujuan untuk mengenalpasti punca-punca wujudnya kelemahan dalam pengurusan perubahan kurikulum dengan meneroka dan menilai pengurusan perubahan Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) dalam konteks pelaksanaan mata pelajaran Sejarah Tahun Empat supaya kualiti pengurusan perubahan kurikulum ditingkatkan.